

4. neděle postní Laetare

1. čtení 2Kr 4, 38 – 44

2.

Kázání: Jan 6, 1 – 15

„Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ Tak se ptá Ježíš svého učedníka Filipa. On sám už ví, co bude následovat, ale své učedníky ještě nechá, ať si lámou hlavu. Ta otázka Ježíšova je vlastně trochu zvláštní. Ti lidé, za ním jdou dobrovolně, jdou za ním, protože viděli znamení, která činil na nemocných. Cožpak on má zodpovědnost za to, že budou mít hlad? Sami na to nemysleli? Měli by se sami o sebe postarat. Ježíš ovšem takto neuvažuje a vlastně ani jeho učedníci. „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo“, odpovídá Filip. Je to zoufalá situace, nemáme dostatek prostředků, aby mohli být všichni nasyceni. Co můžeme dělat? A můžeme vůbec něco dělat? Je vůbec možno něco v tuto chvíli pro ně udělat? Ve zprávách ostatních evangelistů se dočteme, že učedníci Ježíšovi navrhnou, ať ten zástup propustí, aby si sami něco nakoupili. Evangelista Jan bere tu odpovědnost učedníků, za ty, kteří je následují za samozřejmou. On už svou výpověď zasahuje do současnosti, otázka učedníku Filipovi je vlastně otázkou všem jeho následovníkům až do dneška. A příznačná je i odpověď učedníka Filipa: naše prostředky jsou chabé a přitom ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo. Ale Ježíš se neptá za co, nakoupíme, ale ptá se, kde nakoupíme? „To však řekl, aby ho zkoušel.“ čteme v evangeliu. A Filip se nechá nachytat na švestkách a odpoví, jak už bylo řečeno, nemáme dost peněz na to, aby se dostalo na všechny.

Ta bezradnost a ustaranost, pocit neschopnosti až bezmoci, jakoby nás stále doháněly. Vzpomínám jak na jednom jednání konventu našeho seniorátu, který se konal tuším před pěti lety, přišel na řadu bod, který nám uložil synod naší církve: přinést konkrétní představu projektových a diakonických projektů, do kterých by církve vkládala část prostředků, které obdrží od státu v rámci zákona o vyrovnání. Byla zde nastolena zdánlivě opačná otázka: máme peníze a potřebujeme se rozhodnout, jak s nimi naložíme, víme, že církve, tedy ti, kteří ji tvoří, si přeje, abychom všechno „neprojedli“ sami, ale aspoň část věnovali do nějakých bohubilých činností. Ale co máme dělat? Jak to máme dělat? A nápady se hrnou, ale pořád je to jaksi příliš obecné a teoretické a k tomu za tím jakoby cítíme, a dokonce to bylo vysloveno i nahlas, vždyť na to nemáme síly a schopnosti. To je ta otázka Ježíšova a odpověď Filipova. „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ Na Ježíšovu výzvu odpovídáme pochybnostmi. Neříkám, že to je zcela špatně, vždyť ty pochybnosti jsou vlastně generovány odpovědností, kterou na sebe bereme. Stejně jako ti učedníci neodmítli odpovědnost za zástupy. Oni přemýšlí, ale jejich myšlení je poznamenáno vědomím vlastní slabosti. A evangelista Jan má pro tuhle bezradnost a ustaranost obzvláštní pochopení.

A pak se tu přeci jen objeví jiskřička, nápad. Nápad absurdní, vždyť na první pohled musí být každému jasné, že to je jen zoufalství. „Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby, ale co je to pro tolik lidí!“ A Ježíš se chápe iniciativy a ukazuje, kam směřovala jeho otázka. On se přece neptal, jestli na to máme, neptal se, jestli to, co máme, bude stačit. On se ptá: „Kde?“ Nemluví o tom, jak zajistit budoucnost našimi financemi. Ale ptá se nás, kteří mu patříme - těch svých - jestli ještě vůbec něco čekáme od něj. A především, jestli vůbec od něj něco čekáme, něco co on sám může a chce dát. Tehdy, i dnes, jako prorok a mistr, i jako Vzkříšený Pán.

Ježíš řekl: „Ať se všichni posadí.“ Na tom místě bylo mnoho trávy. Zdánlivě bezvýznamný detail: bylo tam mnoho trávy. Ovšem, pokud bychom zavítali na místa, kde se vše odehrává, pak bychom viděli, že to až tak bezvýznamné není. Tam, kde bychom mohli čekat spíš kamení a písek, vyprahlou půdu, je najednou mnoho trávy. Jakoby sem ozvěnou

zaznívala slova žalmu 23. o dobrém pastýři, s nímž „nebudu mít nedostatku – na pastvách zelených pase mne.“ A skutečně tady je dost pro všechny. Obraz, který se nám nyní otevírá, kdy Ježíš láme a rozdává pět chlebů pro pětitisícový zástup je obrazem přicházejícího Božího Království. Je to obraz, který nám dává nahlédnout za hranice toho, co jsme schopni vidět. Zároveň je to také výzva: nikdy nemáte tak málo, aby z toho Ježíš nemohl udělat dostatek. Naše prázdné ruce jsou jen pouhým klamem, protože Ježíš je schopen je naplnit. Naším úkolem je pouze i to málo nabídnout zástupům, podělit se o to, co nám je svěřeno. To ne my nasytíme ty hladové zástupy, ale Ježíš. Bez něj jsou naše ruce skutečně prázdné, ale s ním jsme obdrželi nesmírný poklad. „Vzdal díky, lámal chleby a dával učedníkům, aby je lidu předkládali. Také dvě ryby rozdělil všem.“ Toto je zároveň obrazem slavnosti večeře Páně. V ní můžeme zažívat, že Ježíš je pravým pastýřem, který sytí manou v Božím jménu. Skrze slavnost Svaté večeře Páně poznáváme přítomnost Krista v tomto světě, v ní je zvěstována milost, kterou ve své oběti přinesl a v ní je zvěstováno přicházející království Boží, v němž nikdo nebude mít nedostatku.

Ježíš lámal chléb a dával učedníkům a ti jej rozdávali lidu. To je zobrazená skutečnost církve a jejího poslání, rozdávát to, co jsme od Krista přijali. Správná odpověď na Ježíšovu otázku není pochybnost, zda máme dostatek prostředků, ale u koho vezmeme to, nejcennější, co dlužíme tomuto světu. A to nejpodstatnější: skutečně brát, co nám je dáváno a skutečně předávat dál. Bojím se, že nám naše slabá víra brání v konání toho, co se od nás očekává, místo toho se utápíme v pochybnostech, zda vůbec máme co dávat, co můžeme nabídnout světu. A zároveň toneme v obavách o zajištění chodu sborů a církve a naříkáme na nedostatek prostředků.

„A jedli všichni a nasýtli se; a ještě sebrali dvanáct plných košů nalámaných chlebů i ryb.“ Pokud učedníci Ježíšovi rozdávají to, co od Ježíše přijali, nikdy se jejich ruce nemohou vyprázdnit, vždy zůstane pro další. Těch dvanáct košů, které se naplnily, když Ježíš přikázal posbírat, co zbylo, může znamenat ledacos, ale docela prostě a zřetelně nám to připomíná: z toho, co Ježíš dává, přebývá pro druhé. To je zvláštní povaha darů, které on dává. To je zvláštní povaha věcí, když je přijímáme z jeho rukou: nikdy to nedostáváme jen pro sebe, vždycky něco přebývá, a to ne prostě jako nadbytek, kterým by se dalo plýtvat. Přebývá to pro druhé.

A pak přichází ten zvláštní závěr: Ježíš musí před těmi zástupy prchnout. Zdá se, že to, co od něj přijali, nepochopili, resp. pochopili špatně. Ježíš viděl, „že se ho chtějí zmocnit, aby ho povolali králem.“ Zvláštní obrat. Chtějí se ho zmocnit. Toho, z jehož rukou právě byli nasyceni, chtějí nyní uchopit do svých rukou. Ovšem, oni to teď myslí přece dobře: chtějí ho za krále. To je přece ta pravá pocta. Docela jim rozumíme – kdo by nechtěl za krále toho, kdo umí z mála nasytit mnohé? Vědí, kde ho chtějí mít. Ale Ježíš jim uniká. Odchází opět na horu, tentokrát „zcela sám“. Najednou tam není nikdo, kdo by naslouchal jeho učení – oni mají jasno, vědí, kde ho chtějí mít. A tak se uzavírají před tím, co on jim chce dát a usilují dosadit ho tam, kde ho chtějí mít oni.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, ty ses pro nás vydal a nám se podáváš. Jako dobrý pastýř, který víc miluje své ovce než sám sebe, jako dveře, jimiž nám otevíráš přístup k Bohu, jako spolehlivá cesta, která vede k cíli, jako světlo v temnotách, jako pokrm k životu věčnému. Pane vyznáváme ti, že my často neumíme a nechceme přijímat, jak ty sám dáváš. Prosíme tě, uč nás to. Amen.